

Lausuntopyyntö luonnoksesta laiksi perusopetuslain muuttamisesta

Johdanto

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoanne luonnoksesta laiksi perusopetuslain muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan perusopetuslakia muutettavaksi siten, että siinä olisi oppilaiden arviointiin ja opinnoissa etenemiseen liittyvät yhtenäiset menettelyt.

Arvioinnin tehtävänä olisi kuvata, miten oppilas on saavuttanut perusopetuksen oppimäärään sisältyvien perusopetuslaissa tarkoitettujen oppiaineiden ja valinnaisten aineiden tavoitteet sekä toiminta-alueiden tavoitteet. Arviointiin sisältyisi oppilaan oppimisen, osaamisen ja työskentelyn arviointi. Lisäksi arvioitaisiin oppilaan käyttäytymistä.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi oppilaan arviointia koskeva pykälä ja säädettäväksi uudet oppilaan arvioinnista ja opinnoissa etenemisestä päättämistä ja todistuksia koskevat pykälät. Esityksessä oppilaan arvioinnista ja vuosiluokalle siirtymisestä ja todistuksista säädettäisiin lain tasolla.

Lisäksi esityksessä annettaisiin täsmälliset asetuksenantovaltuudet ja valtuudet Opetushallitukselle antaa tarkemmat määräykset opetussuunnitelman perusteissa.

Lakimuutoksen esitetään tulevan voimaan 1.8.2027.

Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan hallituksen tavoitteena on nostaa suomalaisten oppimistuloksia ja koulutustasoa sekä vahvistaa perustaitojen osaamista siten, että jokainen saavuttaa peruskoulusta riittävät perustiedot.

Pääministeri Orpon hallitus on linjannut, että perusopetuksen päättävien oppilaiden perustaitojen varmistamiseksi toteutetaan osaamistakuu, joka tarkoittaa kansallisesti yhtenäisiä menettelyjä vähimmäisosaamisen saavuttamiseksi vuosiluokalta toiselle edettäessä.

Osaamistakuun toteuttaminen edellyttää perusopetuslain täsmentämistä oppilaan arvioinnin ja opinnoissa etenemisen osalta sekä täsmällisempää määrittelyä oppiaineen hallinnan vähimmäisvaatimukselle opinnoissa etenemisessä.

Osaamistakuun täysimittainen toteuttaminen edellyttää lisäksi opetussuunnitelman

perusteiden oppiainekohtaisten tavoitteiden ja sisältöjen vähentämistä ja selkeyttämistä sekä keskeisten osaamistavoitteiden määrittelyä vuosiluokittain, jotta voidaan kansallisesti määritellä vähimmäisosaaminen vuosiluokalta toiselle siirryttäessä.

Lainsäädäntömuutoksen on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2027. Lainsäädäntömuutoksen pohjalta käynnistettäisiin sen voimaantultua perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden uudistaminen lain mukaisesti.

Vastausohjeet vastaanottajille

Opetus- ja kulttuuriministeriö varaa teille mahdollisuuden antaa lausuntonne esitysluonnoksesta. Myös tahot, joita ei ole erikseen mainittu jakelussa, voivat toimittaa ministeriölle lausuntonsa. Lausunnon voi antaa suomen tai ruotsin kielellä.

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse ministeriön kirjaamoon. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Mikäli et halua rekisteröityä palveluun, lausunnon voi lähettää myös sähköpostitse opetus- ja kulttuuriministeriön kirjaamoon (kirjaamo.okm@gov.fi). Lausunnoissa pyydetään käyttämään viitteenä diaarinumeroa VN/20544/2025.

Ministeriöiden, joilla on käytössä VAHVA, tulee viedä lausuntonsa VAHVAAan asialle VN/20544/2025.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus OKM043:00/2025). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan 23.1.2026 mennessä.

Valmistelijat

Marja Penttilä, hallitusneuvos, etunimi.sukunimi@gov.fi, puh. 0295 330 400
Erja Vitikka, opetusneuvos, etunimi.sukunimi@gov.fi, puh. 0295 330 058
Nuutti Rahikainen, erityisasiantuntija, etunimi.sukunimi@gov.fi, puh. 0295 330 118

Liitteet:

[Hallituksen esitys laiksi perusopetuslain muuttamisesta, pykälät ja sisältö.pdf](#)

[Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om grundläggande utbildning, paragrafer.pdf](#)

Jakelu:

Aineopettajaliitto AOL ry
Eduskunnan oikeusasiamies
Elinkeinoelämän keskusliitto
Elmeri-koulut
eNorssi-verkosto
Erilaisten oppijoiden liitto ry
Espoon kaupunki
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Etno - Oikeusministeriö
Euran kunta
FDUV
Finlands Svenska Lärarförbund FSL rf
Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS
Förbundet Hem och Skola i Finland rf
Harjoittelukoulujen rehtorit HARRE ry
Helsingin kaupunki
Helsingin yliopisto
Ihmisoikeusliitto ry
Ilmajoen kunta
Inarin kunta
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen yliopisto
Joensuun kaupunki
Jyväskylän kaupunki
Jyväskylän yliopisto
Kajaanin kaupunki
Karvi – Kansallinen koulutuksen arviointikeskus
Kauniaisten kaupunki
Kemiön kunta
Kokkolan yliopistokeskus Chydenius
Kontionlahden kunta
Kotkan kaupunki
Kristillisten koulujen ja päiväkotien liitto
KT - Kuntatyönantajat
Kuopion kaupunki

Lahden kaupunki
Lapin aluehallintovirasto
Lapin yliopisto
Lappeenrannan kaupunki
Lapsiasiavaltuutetun toimisto
Lastensuojelun Keskusliitto ry
Laukaan kunta
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Mannerheimin lastensuojeluliitto MLL
Mustasaaren kunta
Nuorisotutkimusseura ry
Nuorten Akatemia
Opetus- ja sivistystoimen asiantuntijat Opsia ry
Opetusalan ammattijärjestö OAJ
Opetushallitus (OPH)
Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri
Oulun kaupunki
Oulun yliopisto
Pelastakaa Lapset ry
Pesäpuu ry
Pietarsaaren kaupunki
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Porin kaupunki
Porvoon kaupunki
Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland
Romaniasiaain neuvottelukunta
Rovaniemen kaupunki
Saamelaiskäräjät
Sairaalaopetuksen verkosto
Savonlinnan kaupunki
Sivistystyönantajat ry / Sivista
SOS Lapsikylä
Sosiaali- ja terveysministeriö (STM)
Steinerkasvatuksen liitto
Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto - SAKKI ry
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Suomen erityiskasvatuksen liitto SEL ry
Suomen Harjoittelukoulujen Opettajat ry
Suomen Kuntaliitto
Suomen Lukiolaisten Liitto
Suomen Luokanopettajat ry
Suomen montessoriliitto
Suomen nuorisovaltuustojen liitto NUVA ry
Suomen opettajaksi opiskelevien liitto SOOL
Suomen opinto-ohjaajat – SOPO ry
Suomen rehtorit ry SuRe FiRe
Suomen Vanhempainliitto ry
Suomen yliopistollisten harjoittelukoulujen yhteistyöverkosto eNorssi
Svenska Finlands Folkting
Tampereen kaupunki

Tampereen yliopisto
Tasa-arvovaltuutetun toimisto
Teknologiateollisuus ry
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL)
Turun kaupunki
Turun yliopisto
Tuusniemen kunta
Tyrnävän kunta
Utsjoen kunta
Vaasan kaupunki
Valtion koulukodit
Valtiovarainministeriö (VM)
Vammaisfoorumi ry
Vantaan kaupunki
Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto
Yksityiskoulujen liitto ry
Åbo Akademi

Lausunnonantajan lausunto

Onko teillä lausuttavaa esityksen 22 pykälään koskien oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointia?

Onko teillä lausuttavaa esityksen 22 a pykälään koskien oppilaan arvioinnista ja opinnoissa etenemisestä päättämistä?

Onko teillä lausuttavaa esityksen 22 b pykälään koskien todistuksia?

Onko teillä muita huomioita esitykseen?

Pirhonen Eeva-Riitta
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Vitikka Erja
Opetus- ja kulttuuriministeriö